

(anti-)Pestprotocol Stichting Prisma de Optimist

1. Inleiding/doel

In dit protocol vindt u uitleg over de preventie van pesten. Allereerst willen wij uitleggen wat het verschil is tussen pesten en plagen.

*Persten is agressief gedrag waarbij één persoon (of personen) een ander doelbewust herhaaldelijk aanvalt, vernedert of buitensluit, waarbij er sprake is van een terugkomende activiteit die ook opzettelijk bedoeld is. Plagen is een onschuldige vorm, waarbij er sprake is van wederzijds goedvinden. Dit gaat dan om grapjes en opmerkingen, die stoppen zodra wordt aangegeven dat het niet meer leuk is en/of genoeg is geweest. **Niet alles is pesten!***

Pesten komt helaas op iedere school voor, dus ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en serieus aanpakken.

We streven ernaar een pestvrije school. We doen er alles aan om kinderen die een groot deel van tijd op school doorbrengen, een zo veilig mogelijke omgeving te garanderen.

2.Preventie van Pesten

Met interactie, instructie en klassenmanagement scheppen we de voorwaarden voor een pedagogisch klimaat waarin elk kind tot zijn recht komt. Een positief leer- en leefklimaat zorgt voor een veilige omgeving voor de kinderen/volwassenen, waardoor positief gedrag toeneemt. Onderstaande activiteiten staan in het teken van verbetering van het groeps-/schoolklimaat.

1. Het gedrag tussen volwassene/leerling en leerlingen onderling. Goed voorbeeld doet volgen.
2. Inzichtelijk maken wat de impact kan zijn van pesten. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van begeleiders en lessen van Oké op School.
3. Duidelijk maken dat de gepeste, iemand in vertrouwen kan nemen. Dit kan zijn een maatje/ouder/leerkracht/vriend.
4. Inzichtelijk maken wat de impact kan zijn van de meelopers.
5. De manier waarop wij (leerkrachten) de leerlingen bij de lessen betrekken, aanmoedigen, complimenten geven, helpen, corrigeren en hen het gevoel geven dat ze fouten mogen maken en bovenal benadrukken wat ze goed kunnen.
6. Binnen de groep worden de 4 Gouden Regels gehanteerd en aan deze kapstokregels worden aanvullende regels met de groep gemaakt. Dit zijn de omgangsregels die positief zijn geformuleerd en zichtbaar in de klas hangen. De Vier Gouden regels hangen zichtbaar door de school heen.
7. De manier waarop we rekening houden met verschillen tussen de kinderen.

4 gouden regels

- 1 We zijn aardig en luisteren naar elkaar. Niet af en toe maar het hele jaar.
- 2 We vinden het fijn als we allemaal zuinig op onze spullen zijn.
- 3 Rennen en roepen doen we op het schoolplein. Binnen spelen en werken we, daar moet het rustig zijn.
- 4 Beleefdheid en respect, vinden wij perfect

3. Herkennen van pestsignalen

De oorzaken die ten grondslag liggen aan het pestgedrag kunnen voortkomen uit:

- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buiten gesloten voelen).
- Steeds weer de competitie aan willen gaan.
- Een strijd om macht in de klas of in de buurt.
- Een problematische thuissituatie.
- Zelf slachtoffer geweest van pesten.

Voorbeelden van pestgedrag zijn:

- Een bijnaam krijgen/geven.
- Zogenaamde "leuke" opmerkingen maken.
- Voortdurend de schuld krijgen.
- Briefjes doorgeven/krijgen.
- Beledigen of beledigd worden.
- Opmerkingen maken of krijgen over het uiterlijk.
- Isoleren of geïsoleerd worden.

- Buiten school opwachten of opgewacht worden.
- Op weg naar huis achternagezeten worden.
- Naar het huis van het slachtoffer gaan.
- Bezittingen afpakken.
- Schelden en schreeuwen naar het slachtoffer.
- Pesten via sociale media

Voorbeelden van signalen voor de leerkracht zijn:

- De gepeste is vaak betrokken bij samenscholingen of opstootjes in de klas of op de speelplaats.
- De leerling is vaker afwezig, gaat niet graag naar school.
- De leerling zoekt de veiligheid van de leerkracht op.
- Een leerling wordt vaak met een bijnaam aangesproken door klasgenoten.
- Een leerling heeft vaak psycho-somatische klachten (hoofdpijn, buikpijn)
- De schoolresultaten van een leerling gaan plotseling/langzaam achteruit.
- Wordt regelmatig als laatste gekozen bij het indelen van groepjes.
- Isoleert zich van de anderen, soms met één vriend(in)
- De leerling is vaak alleen, buitengesloten tijdens de pauzes/vrije momenten.
- De leerling blijft in de buurt van de leerkracht tijdens de pauzes/vrije momenten.
- Opvallend vaak zijn de spullen kapot of verdwenen bij een leerling.
- Een leerling is vaak betrokken bij vechtpartijen/scheldpartijen ect.
- Een leerling is steeds het mikpunt van “grapjes”. Pen weggooien, etui overgooien, stoelwegschuiven etc.
- De leerling gedraagt zich gestrest, ongelukkig en depressief.
- De leerling gedraagt zich schichtig, schrikt snel, durft iemand niet aan te kijken etc.
- De sfeer in de klas is niet goed.
- De leerkracht voelt intuïtief dat er “iets” niet klopt in de klas, en kan de vinger er maar niet achter krijgen wat het is.

Voorbeelden van signalen voor de ouders zijn:

- Het kind heeft angst om naar school te gaan.
- Het kind heeft weinig of geen vrienden.
- Het kind heeft een terugval in gedrag, zoals weer in bed plassen of weer gaan duimen.
- Het kind heeft last van concentratiestoornissen, waardoor schoolprestaties achteruitgaan.
- Het kind heeft vaak geen eetlust.
- Het kind maakt thuis ineens veel ruzie.
- Het kind kan zomaar regelmatig huilen om niets.
- Het kind heeft last van buikpijn, hoofdpijn, misselijkheid.
- Het kind komt thuis met kapotte kleren en beschadigde spullen.
- Het kind heeft verdacht vaak kneuzingen, verwondingen en blauwe plekken.
- Het kind wordt niet uitgenodigd voor feestjes.
- Het kind fietst/loopt alleen naar school.
- Het kind slaapt regelmatig onrustig en droomt naar.

- Het kind neemt geen klasgenoten (meer) mee naar huis.

Bij het constateren (vermoeden, horen, zien) van signalen die mogelijk voortkomen uit pestgedrag treden de volgende stappen in werking.

3. De stappen in de aanpak van pestgedrag.

Er zijn 6 stappen in de aanpak van pestgedrag op de Optimist. De eerste 3 stappen worden ingezet bij pestgedrag. Wanneer het gedrag blijft bestaan en of het wordt ernstiger, gaan de stappen 4 t/m 6 in werking.

Stap 1

De leerlingen die een conflict hebben, proberen dit eerst zelf op te lossen door in gesprek te gaan met elkaar. De gepeste geeft duidelijk aan waar de ander mee moet stoppen en de pester stopt. Lukt dit nog niet zelfstandig dan helpt de leerkracht mee.

Stap 2

Op het moment dat de leerlingen of één leerling er niet uitkomt bespreekt de leerling het probleem met de leerkracht. De leerkracht neemt initiatief om met beide leerlingen het conflict te bespreken.

De groepsleerkracht brengt beide partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert de ruzie op te lossen. Er worden daarbij afspraken gemaakt, om te zorgen dat het pestgedrag stopt of in de toekomst voorkomen kan worden. De afspraken worden in Parnassys genoteerd.

Stap 3

De ouders van beide partijen worden telefonisch/persoonlijk geïnformeerd door de groepsleerkracht. Daarbij wordt gevraagd om medewerking van de ouders om het probleem op te lossen. De groepsleerkracht en de ouders gaan in goed overleg samenwerken en zoeken voor alle partijen een passende oplossing. De afspraken worden vastgelegd in Parnassys.

Wanneer er niets veranderd gaat de groepsleerkracht in gesprek met de intern begeleider over welke mogelijke oplossingen er zijn. De groepsleerkracht/intern begeleider informeert de directie/pest coördinator. Indien de pester zich niet houdt aan de afspraken, gemaakt bij stap 3, kan hij/zij een waarschuwingsbrief krijgen voor zijn/haar gedrag.

Wanneer het pestgedrag ernstig is of door blijft gaan, gaan de stappen 4 t/m 6 in werking.

Stap 4

Deze stap is onderverdeeld in verschillende aanpakken. De aanpak van het gedrag van de pester, het gepeste kind en de meelopers. Ook worden er adviezen aan de ouders gegeven.

4.1 Aanpak van het gedrag van de Pester.

Begeleiding

- Praten en zoeken naar de redenen van het pesten door middel van een gesprek met de Pester.
- Een nauw contact houden met de ouders. Elkaar goed informeren en waar nodig overleggen. Samen achter de oorzaak van het pesten komen.
- Laten inzien wat het pesten kan doen met de leerling.
- Een gemeend excuus laten maken.
- Praten over de kwaliteiten van de leerling.

- Het nogmaals bespreken van de regels die in de klas en in de school gelden.
- Inschakelen van (externe) hulp; zie stap 5.

Sancties

- Eén of meerdere pauzes binnenblijven in een andere klas.
- In de klas blijven tot alle leerlingen naar huis zijn vertrokken, voordat hij/zij naar huis mag.
- Een schrijfofdracht schrijven over “Hoe ervaart de ander jouw gedrag?”. Deze schrijfofdracht wordt ook nabesproken met de leerling.
- Gesprek met de ouders over de situatie, er worden afspraken gemaakt.
- Eens per week gesprekken voeren met de pester en de gepeste (apart van elkaar) en aan het eind samen. Met als doel bewustwording van wat gaande is en welke rol de pester heeft in deze situatie.

4.2 Hulp aan het gepeste kind

- Medeleven tonen en luisteren naar het verhaal van de leerling.
- Gesprekken voeren met de ouders/verzorgers van de leerling.
- Samen met de leerling bekijken waarom het gepest wordt.
- Welke oplossingen wil de leerling zelf en zijn deze ook uitvoerbaar?
- Welk gedrag vertoont de gepeste, wat mogelijk kan leiden tot pestgedrag van de Pester?
- De gepeste inzicht geven in zijn gedrag (actie- reactie)
- Helpen met zoeken naar ander reactie/gedrag en deze met de leerling inoefenen.
- De leerling prijzen wanneer het een andere reactie vertoont.
- De sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Plaats het kind dat gepest wordt niet in een uitzonderingspositie (dit kan het pestgedrag van de Pester doen versterken).

4.3 Aanpak meelopers

- Groepsgesprekken met de leerlingen die meelopen met de Pester.
- Groepsgesprekken met alle leerlingen van de groep om inzicht te krijgen in welke rollen er zijn in de groepsprocessen.
- Maken van duidelijke afspraken.
- Contact met ouders van deze leerlingen, indien nodig.

4.4 Tips voor de ouders

Ouders van gepeste kinderen

- Blijf open met elkaar in gesprek.
- Bespreek het pesten met de leerkracht.
- Positief blijven naar uw kind, hierdoor kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt en dat alle partijen eraan werken.
- Stimuleer uw kind om een hobby te gaan doen (succeservaringen zijn van groot belang).
- Vermijd de slachtofferrol.

Ouders van de Pesters

- Blijf met elkaar in gesprek.
- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak voor uw kind inzichtelijk wat het een ander aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u samen met de school werkt aan een oplossing.

4.5 Informeren team

- Gemaakte afspraken doorgeven aan de collega's
- Collectieve controle op afspraken

Stap 5

Bij aanhoudende pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld of geadviseerd worden en de leerlingen kunnen eventueel ingebracht worden in het extern zorgteam. Onder deskundige hulp wordt verstaan: school maatschappelijk werk, Oké op school, particuliere opvoedbureaus e.d.

Stap 6

In deze fase kan ervoor gekozen worden de leerling (pester of gepeste) in een andere groep te plaatsen. Dit kan zowel binnen de school of zelfs in een school binnen Prisma. We spreken dan over horizontale doorverwijzing. De leerling kan geschorst of verwijderd worden van school. Zie protocol Verwijderen en Schorsen. Hierbij zal de school de beslissing nemen en niet de ouder.

4. Contactpersonen

Contactpersoon is Kim Goudriaan voor kinderen, ouders en personeel. Klachten over schoolgaande zaken horen in de eerste instantie bij de groepsleerkracht die bij de betrokken personen hoort. Indien dit niet leidt tot een gewenste oplossing kunt u zich wenden tot de contactpersoon. De contactpersoon heeft vooral een ondersteunende rol bij het zoeken naar een oplossing van de klacht met een doorverwijzende functie.